

SEĆANJA NA ČARLIJA

Nekolicina sastanaka, dvadesetak pisama i imejlova koji su prešli Atlantik za isto toliko godina... takve brojke ne označavaju blisko prijateljstvo, ali kada je Čarli umro, osećala sam se kao da sam izgubila bliskog prijatelja. U njegovim veoma retkim posetama Londonu, naši zajednički britanski prijatelji su smatrali da se znamo oduvek jer smo razgovarali kao da smo veoma bliski. Bili smo više od kolega pisaca i Beograđana, bili smo „naši”, da koristimo tu reč, mada sama reč ne ume adekvatno da opiše pojam. Bila sam relativno mlada kada sam ga upoznala i smatrala sam da se takva bliskost podrazumeva i, s obzirom na njegovo monumentalno književno dostignuće, Čarliju služi na čast da je i on to tako doživljavao.

Tokom izvesnog, pomalo nadrealnog povoda, zajedno smo otpevali jednu staru srpsku pesmu pred grupom eminentnih britanskih i irskih pesnika. Naše pevanje je bilo inspirisano fantastičnom interpretacijom poznate dalmatinske pesme „Ćiribiribela, Mare moja” koju je izvela pesnikinja Rut Padel. Glas mi je bio toliko užasan da sam iz sećanja izbrisala veliki deo tog događaja. Čini mi se da je to bila pesma „Ima dana kada ne znam šta da radim”. Još uvek vidim Čarlijevo veselo lice i ruku oko uha, kao da se žali na slab sluh, dok me poziva da zapevam na sav glas.

Osećaj naše bliskosti je odraz ne toliko stvarnosti koliko mog udubljanja u Čarlijevo delo, prepoznavanja mnogo čega u njegovim autobiografskim tekstovima. To je takođe reakcija na Čarlijev karakter, njegov potpuni nedostatak pompeznosti i pritvornosti. Taj osećaj je bio prisutan od početka, u obliku čestitke koju je Čarli poslao nakon što je moja prva knjiga *Izmišljanje Ruritanije* objavljena 1998.

Čestitka je bila topla i duhovita, baš kao i sam čovek. Njegov izbor čestitke, slika Srbije s početka dvadesetog veka francuskog autora, govorila je o predumišljaju i pažnji. Malo koja čestitka me je toliko obradovala. Poslata je još jedna, nekoliko nedelja nakon što je rođen moj sin u martu 2000. godine. Čarli je pisao o tome kako roditeljstvo može da promeni nečiji život, o tome koliko je važno rađati decu. Nisam mogla da nađem prepisku dok sam pisala ovaj tekst, ali jasno je se sećam iako je moj sin sada u dvadesetim godinama.

Neki drugi će pominjati intimnija, intenzivnija prijateljstva sa Čarlijem. Osećam se pomalo kao prevarant što govorim o ovim naizgled beznačajnim interakcijama, ali sam ponosna što je on uopšte odlučio da me kontaktira. Nema mnogo Srba koji pišu na engleskom. Zadovoljstvo što sam u njegovom društvu, nešto je što ću uvek ceniti.

Februar 2023, London

(S engleskog prevela Elizabeta Ivović Holt)